

PUDASJÄRVEN KAUPUNGIN LAUSUNTO ALUEELLISEN MATKAILIJAVERON VALMISTELUUN

KH 13.1.2026

LUONNOS

Yleisiä näkökohtia

- *Voit esittää tässä näkemyksiä matkailijaveron tarpeesta ja sen tavoitteita yleisellä tasolla.*

Matkailijaveron tarpeellisuus voi tulla kyseeseen, mikäli kunnan alueella on matkailun vuoksi merkittäviä lisäinvestointitarpeita alueen rakennuskantaan, infraan ja liikenneverkkoon liittyen tai matkailu aiheuttaa näihin nopeampaa kulumista, uusinvestointitarvetta tai muita julkistalouden vaikutuksia.

Lähtökohtaisesti uuden veroluonteisen maksun lisääminen matkailuun voi aiheuttaa Pudasjärven matkailun kehittymiselle enemmän haasteita kuin siitä on saavutettavissa hyötyjä. Pudasjärven kaupungin taloudelle verolla voi olla pienehkö positiivinen vaikutus. Matkailijaveron suuruus ja kohdentuminen sekä mahdollinen alueellinen eriytyminen (osalla matkailualueita vero otetaan käyttöön ja osalla alueita ei) voivat vaikuttaa merkittävästikin veron aiheuttamiin matkailuun kohdistuviin vaikutuksiin. Mikäli vero toteutuu, tärkeintä on kohdistaa veron tuotto alueen matkailun kehittämiseen. Pääasiassa matkailijavero on käytössä muualla Euroopassa suosituimmissa matkailukohteissa, joissa veron keräämisellä kompensoidaan matkailun paikalliseen rakennuskantaan, infraan ja liikenneverkkoon kohdistuvia merkittäviä investointitarpeita ja matkailun aiheuttamaa niiden nopeampaa kulumista tai muita julkistalouden vaikutuksia.

- *Miten suhtaudut alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon? Jos kunnilla olisi mahdollisuus ottaa käyttöön alueellinen matkailijavero, näkisitkö veron ajankohtaisena ja edistettävänä toimenpiteenä?*

Suomen hintakilpailukyky ja kansainvälinen houkuttelevuus matkailukohteena ei ehkä mahdollista kovin merkittävää uutta matkailun kustannustasoa nostavaa ylimääräistä maksua, joten sen käyttöönotto kansantalouden tasolla voi vaikuttaa enemmän negatiivisesti kuin positiivisesti.

Pudasjärven kaupunki ei sinällään vastusta veron käyttöönottoa, kunhan päätösvalta sen käyttöönottamisesta säilyy kunnalla itsellään. Mikäli tästä on muunlaisia suunnitelmia, emme kannata käyttöönottoa.

- *Mitä hyötyjä ja haittoja tällaisesta verosta olisi? Entä mitä mahdollisia ongelmia matkailijaveroon voisi liittyä?*

Hyötynä voisi olla kuntatalouden tilan parantuminen kaikkein vilkkaimmissa matkailukeskityksissä, joissa investoinnit ja panostus infraan on merkittävällä tavalla korkeammalla tasolla matkailun vuoksi. Tämä edellyttäisi, että

verotilitys kuntaan korvamerkittäisiin jollakin tavalla, että se ei uppoa kuukausittaiseen verotilityskokonaisuuteen. Jos veron tuotto on osana suurempaa verotilitystä, eikä sitä ole edellytetty käytettävän suoraan matkailun kehittämiseen tai haittojen ja investointitarpeiden kattamiseen, on vaarana, että se uppoaa kunnan yleiseen taloudenhoitoon.

Haittana voi olla liika kustannustason nousu ja että matkailuyrityksille tulee veron tulouttamisesta kustannuksia ja työpanoksen tarvetta.

- *Miten suhtaudut veron kokeiluluonteiseen? Miten ja millä tavoin kokeilu olisi toteutettavissa? Mitä veron kokeilulla haluttaisiin saavuttaa?*

Veron tulee olla kokeiluluontoinen niin, että seurantajakson (esim. 3 vuotta) jälkeen siitä voidaan myös luopua, mikäli se ei ole saavuttanut tavoitteitaan.

Veron tavoite ja suuruus

Veron tavoite ohjaa veromallin ja verotasojen valintaa. Matkailijavero on muun muassa liitetty kestävän matkailun edistämiseen, joka on Suomen matkailustrategian mukaan yksi Suomen matkailun kehittämistavoitteista. Matkailijavero määräytyy tyypillisesti matkustajakohtaisesti kiinteään euromäärän perusteella per yö tai prosenttiosuutena yöpymisen hinnasta.

- *Minkälaisia tavoitteita matkailijaverolla olisi? Miksi matkailijavero otettaisiin käyttöön kunnassa ja mitä sillä haluttaisiin saavuttaa?*

Matkailijaveron tarpeellisuus voi tulla kyseeseen, mikäli kunnan alueella on matkailun vuoksi merkittäviä lisäinvestointitarpeita alueen rakennuskantaan, infraan ja liikenneverkkoon liittyen tai matkailu aiheuttaa näihin nopeampaa kulumista, uusinvestointitarvetta tai muita julkistalouden vaikutuksia. Suomen olosuhteissa veron merkitys toteutuessaan tulee korostumaan matkailukeskuksissa, joissa on suhteessa suurin osuus matkailuvirrasta kansainvälisiä matkailijoita.

- *Mitä kestävän matkailun tavoitteella tarkoitetaan ja miten matkailijaverolla edistettäisiin tätä tavoitetta?*

Matkailun tulee olla muiden elinkeinojen tavoin yhteiskunnan ja ympäristön kannalta kestävällä pohjalla. Voimakkaimmin kasvavilla matkailualueilla veron avulla voidaan kompensoida kunnan mahdollisuuksia investoida hallitusti ja suunnitelmallisesti yhteiskunnan palvelutarpeisiin, kuten infraan ja peruspalvelurakenteisiin sekä palvelujen tuottamiseen.

- *Minkä suuruinen matkailijavero olisi perusteltu?*

Matkailijaverolle pitäisi asettaa selkeä katto, esim. 3-5 €/yöpymisvuorokausi/matkailija tai prosenttiosuus 2-3 % yöpymisen hinnasta. Tällä voitaisiin kokeilujakson aikana välttää kustannustason tarpeetonta nousua ja kansainvälisen hintakilpailukyvyyn heikkenemistä.

On tärkeää myös seurata, mitä asian suhteen Pohjoismaissa ja Euroopassa tehdään. Suomessa ei ole Euroopan suurimpien kaupunkien tai matkailukohteiden volyymia, joten mallin kopioiminen sellaisesta ei ole perusteltua. Siksi veron tulisi alkuun olla hyvin maltillinen.

Veron soveltamisala

- *Veromallin osalta tulee ratkaistavaksi, minkä tyyppisiä yöpymisiä se koskisi. Tunnistettuja erilaisia majoitusmuotoja ovat esimerkiksi hotellit, aamiaismajoitukset, alustapalvelujen kautta tapahtuva lyhyt vuokraus (AirBnB, Booking, muut alustat) muut yksityisten majoittajien suorailmoitukset, leirintäalueet, vierasvenesatamat ja risteilyalukset. Lähtökohtaisesti yöpymisiin kohdistuva matkailijavero koskisi sekä ulkomaisia että kotimaisten matkustajia yhdenvertaisesti.*
- *Mihin majoitusmuotoihin veron tulisi kohdistua? Entä mihin sen ei tulisi kohdistua?*

Mikäli matkailijavero kunnan alueella päätettäisiin ottaa käyttöön, tulisi sen koskea mahdollisimman laajasti kaikkia yöpymismuotoja, mitkä vain rekisteröinnin ja veron keräämisen järjestämisen näkökulmasta olisivat mahdollisia.

Veron alueellinen soveltaminen

- *Veron suuruuden perusteista, verovelvollisuudesta ja oikeusturvasta on säädettävä lailla. Veron käyttöönotto voidaan kuitenkin jättää tietyn kunnan harkintavaltaan. Tällöin kansallinen lainsäädäntö toimii puitelainsäädäntönä, jossa asetetaan reunaehdot kunnissa sovellettaville matkailijaveroille. Valmistelun kuluessa arvioidaan, minkälaisia valinnanmahdollisuuksia verolainsäädännössä on mahdollista jättää kuntien harkittavaksi.*
- *Tulisiko vero olla mahdollista ottaa käyttöön alueellisesti yksittäisissä kunnissa?*

Veron käyttöönottamisesta tulee olla yksiselitteisesti päätösvalta kunnalla.

- *Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osaan kunnan alueista (esimerkiksi vain keskusta-alueella)?*

Vain koko kunnan alueella.

- *Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osan aikaa vuodesta kuten sesonkiaikoina?*

Soveltaminen vain ympärivuotisesti tai ei lainkaan.

- *Missä määrin kunnille tulisi jättää mahdollisuuksia valita veron soveltamiseen liittyviä yksityiskohtia? Esimerkiksi alueellinen soveltuminen, erityyppisiin majoituksiin kohdistuminen, ajallinen soveltuminen ja eri verotasot.*

Kunta voisi päättää veron tason annetun katon puitteissa ja sen otetaanko se käyttöön.

Verotuotto

- *Veron tuotot voitaisiin lähtökohtaisesti tilittää veroa soveltavalle kunnalle. Suomessa verotulot ovat yleiskatteellisia ja niiden kohdistaminen tiettyihin kohteisiin ei ole yleensä ollut mahdollista. Tämä tarkoittaisi sitä, että lainsäädännössä verolle ei voitaisi osoittaa tiettyjä käyttötarkoituksia. Kunnat voivat kuitenkin itse talousarviomenettelyssään kohdentaa verotuloja vastaavat määrät haluamiinsa kohteisiin.*
- *Voit esittää tässä näkemyksiä verotulojen käytöstä ja kohdistamisesta kunnille.*

Veron kohdentumisen ja kokeilun onnistumisen kannalta olisi tärkeää saada verotilitykseen mekanismi, jossa kunnan olisi kannustavaa käyttää sen osuus matkailun ja sen infran tai matkailun aiheuttamien kunnallisten palvelujen lisätarpeen kattamiseen. Muuten on vaarana, että se uppoaa kunnan pohjattomaan kassaan.

Verovelvolliset, veronkanto

- *Matkailijaveroissa verovelvollisia ovat usein majoituspalveluja tarjoavat toimijat, jotka tilittävät veron läpikulkueränä joko valtiolle tai kunnalle. Nykyisistä verotusratkaisuista mallia voitaisiin esimerkiksi hakea oma-aloitteisista veroista, kuten arvonnäverosta tai valmisteveroista.*
- *Voit esittää tässä näkemyksiä verovelvollisuudesta, verotusmenettelystä ja veron keräämisen toteutuksesta.*

Veron suurimpia huonoja puolia ja sen kannattamattomuutta puoltaa juuri yritystoiminnalle aiheutuva lisätyö ja sen kustannukset. Kustannusten korvaamista yritystoiminnalle kannattaa myös miettiä.

Taloudelliset vaikutukset

- *Ensimmäisessä työvaiheessa pyritään tunnistamaan, minkälaisia alustavia vaikutuksia matkailijaverolla olisi niin valtakunnallisesti kuin alueellisesti. Tästä taustaa varten voit esittää tässä näkemyksiä ja taustatietoja matkailun merkityksestä Suomelle. Voit kuvata sanallisesti ja numeraalisesti esimerkiksi yöpymisen määriä tai matkailun tuomia vero- ja muita tuloja kunnalle. Huomaathan, että voit lisätä kyselyn loppuun myös liitteinä esimerkiksi selvityksiä tai tutkimuksia.*
- *Minkälainen merkitys matkailulla on kunnille?*

Matkailu on merkittävä kasvava elinkeino ja kv-tasolla myös vientitoimiala, jolla saadaan kansainvälisiä kuluttajia ja pääomia Suomeen. Pudasjärven matkailun talousvaikutuksia on selvitetty laajemmin matkailutuloselvityksessä (v.2022) TAK Research:

Välitön matkailutulo: yli 26 miljoonaa euroa, jolla tarkoitetaan suoraan

matkailijoiden palveluista (esim. majoitus, ravintolat) aiheutunutta tuloa kunnan alueella. Välillinen kokonaistulo: noin 39 miljoonaa euroa, sisältäen matkailun kerrannaisvaikutukset, kuten ostot paikallisilta yrityksiltä.

Välitön työllisyysvaikutus: 146 henkilötyövuotta, eli suora työllisyysvaikutusta matkailualan yrityksissä. Välillinen työllisyysvaikutus: 175 henkilötyövuotta, joka kattaa matkailun luomat välilliset työllisyysvaikutukset muilla toimialoilla.

Lisäksi tutkimuksessa todetaan, että Pudasjärven matkailun osuus kunnan liikevaihdosta on yli 9 %, mikä sijoittaa kunnan selvästi kärkeen verrattuna muihin alueisiin.

- *Miten matkailijavero vaikuttaisi kunnan matkailumääriin ja vetovoimaan?*

Todennäköisesti vaikutus olisi pieni tai jonkin verran negatiivinen.

- *Miten arvioit matkailijaveron vaikuttavan alueen yrityksiin ja asukkaisiin?*

Todennäköisesti vaikutus olisi pieni tai jonkin verran negatiivinen.

- *Miten näet vaikutusten riippuvan siitä, ottavatko lähialueen kunnat matkailijaveron käyttöön ja minkälaisena?*

Alueellinen eriytyminen veron käyttöönottamisessa voi tuoda kilpailuetua niihin kuntiin, jotka sitä eivät ota käyttöön.

- *Miten arvioit matkailijaveron suhdetta muihin matkailuun tai majoitustoimintaan kohdistuviin veroihin?*

Suomalaisessa yritystoiminnassa on jo riittävästi veroja ja veroluonteisia maksuja, joten lisäkustannusten kohdistaminen toimialalle voi vähentää Suomen houkuttelevuutta matkailukohteena. Lisäksi yritystoiminnan kannattavuus voimakkaan sesonkivaihtelun toimialalla on muutenkin haasteellisella tasolla, etenkin pienemmissä matkailukeskuksissa/-alueilla.

Muut huomiot

- Mitä muita näkökohtia alueellisen matkailijaveron valmistelussa tulisi huomioida? Miten muuten haluat kommentoida matkailijaveron valmistelua?